

Buletin electronic

Nr. 8

Pre-recepția lucrărilor efectuate la Centrul Cultural Pastoral „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Municipiul Sighetu Marmației

Miercuri, 23 februarie 2022, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmărilor împreună cu Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop-vicar au efectuat o vizită la Centrul Cultural Pastoral „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Municipiul Sighetu Marmației, fiind o pre-recepție a lucrărilor efectuate până în prezent.

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Alături de cei doi ierarhi au fost prezenți Arhid. Teodosie Bud, consilier economic, Arhim. Dr. Casian Filip, consilier social-filantropic și misionar și ecleziarhul Catedralei Episcopale „Sfânta Treime” din Baia Mare, Pr. Virgil Jicărean, consilier al sectorului patrimoniu sacru și pictură bisericească, Pr. Vasile Aurel Pop, protopopul Sighetului, Pr. Dr. Bogdan Gavra, Pr. Dan Ioan Sidau, directorul administrativ al edificiului, Pr. Calin Iosip, Ing. Mircea Lețiu, precum și persoanele implicate în implementarea acestui proiect: domnul arhitect Szabolcs Guttman și întreaga echipă tehnică.

De asemenea, au fost aduse la cunoștință unele aspecte tehnice și de înfrumusețare ale palatului, cum ar fi vitraliile, culorile utilizate (cromatică) și pictura din interiorul acestei construcții.

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Centrul Cultural Pastoral „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Municipiul Sighetu Marmăției este cel mai important edificiu din întreaga Patriarhie Română în care nu mai există un proiect de reabilitare a unei construcții culturale de o asemenea anvergură, iar ca sumă accesată pentru proiect este a doua ca valoare după Palatul Patriarhal din București (Dealul Mitropoliei).

Recepția va avea loc la finalul lunii martie a.c.

Arhid. Adrian Dobreanu
Responsabil Comunicații Media-online

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Recepția de încheiere a lucrărilor la Palatul Cultural din Sighetu Marmației

Joi, 31 martie 2022, Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului, împreună cu Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhereu-Vicar, a luat parte la recepția de încheiere a lucrărilor la Palatul Cultural din Sighetu Marmației, care a intrat în reabilitare totală, pe fonduri europene, în 29 septembrie 2018.

Denumirea proiectului este „Conservarea, reabilitarea și punerea în valoare a Palatului Cultural Sighetu Marmației, cu destinația Centrul Cultural Pastoral Sfântul Iosif Mărturisitorul”.

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională
prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Comisia de recepție la terminarea lucrărilor a fost numită de Preasfințitul Părinte Episcop Iustin prin Dispoziție chiriarhală în baza contractului încheiat între Episcopia Maramureșului și Sătmarului și EUROAS SRL, fiind compusă din Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop-Vicar, președintele Comisiei, Arhim. Casian Filip, consilier eparhial misionar social, Arhid. Teodosie Bud, consilier economic, Pr. Bogdănel Gavra, manager de proiect, Pr. Virgil Jicărean, consilier patrimoniu, Pr. Dan Sidău, director administrativ, Futo Edmund, Arhitectul șef la Primăria Sighetu Marmăției, Ing. Dorel Ona de la Inspectoratul de Stat în Construcții, Gabriela Lipovean de la Direcția Județeană pentru Cultură, Arh. Dorel Cordoș, Ing. Gelu Zaharia, Ing. Andrei Bologna, Maior Marian Buciuman de la Inspectoratul pentru situații de Urgență.

Secretariatul comisiei a fost alcătuit din Ing. Ioan Costin, Ing. Mircea Drăgan, Ing. Sanda Cîrțiu. Au fost invitați proiectanții: Arh. Guttmann Szobolcs, Arh. Kulcsar Andras, Ing. Silviu Pop și Ing. Kiss Alpad. Din echipa constructorilor antreprenori generali au luat parte Ing. Mircea Lețiu, Ing. Mirel Lețiu, Ing. Victor Câmpeanu, Ing. Reisz Ștefan, Ing. Cristian Șomoșan și Ing. Marian Oanță.

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Concluziile comisiei de recepție la terminarea lucrărilor apreciază ca fiind foarte bună calitatea tuturor lucrărilor executate, iar Palatul Cultural din Sighetu Marmației poate fi considerat un model de conservare, reabilitare și punere în valoare a unei clădiri cu destinație culturală. Notăm pentru istoria momentului mai multe opinii luate la momentul recepționării lucrărilor, care au dat Sighetului o clădire model de reabilitare, model de cum se poate transforma o clădire degradată în una de calitate, de care urbea avea atâta nevoie.

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, proprietarul clădirii, căruia îi aparține ideea reabilitării și care a vegheat de foarte aproape la fiecare pas al lucrărilor, din faza de proiectare, până la încheierea lucrărilor, ca un adevărat părinte grijuliu:

„După trei ani și jumătate de la demararea lucrărilor de restaurare a Palatului Cultural din Sighetu Marmației, cu destinație „Centru Cultural Pastoral Sfântul Iosif Mărturisitorul”, care a fost, începând cu anul 1937, Palat Episcopal, până în 1948, cu o întrerupere de patru ani, iată ne găsim în faza recepției la terminarea lucrărilor și se poate vedea că proiectul acesta, care a avut o valoare de patru milioane și jumătate de euro, a fost fructificat în cel mai înalt grad. Lucrările, care sunt de o calitate superioară, așa spune eu nobile, și care explică de ce se numește acest imobil Palat, dau măsura restaurării și frumusețe acestui monument, care devine, pentru municipiul Sighetu Marmației, pentru județ, pentru regiune, o clădire de referință în felul în care s-a restaurat și pentru ce va reprezenta ea în viitor.

Episcopia Maramureșului și Sătmarului, în parteneriat cu Primăria Sighetu Marmației, cu autoritățile locale, va avea grijă să organizeze aici evenimente importante.

Ne găsim în sala festivă „Dr. Episcop Vasile Stan”, sală care are noblețe voievodală, noblețe imperială. De fapt, clădirea care are 110 ani vechime

și 84 de ani de când a fost dată ca reședință episcopală pe vecie Episcopiei Maramureșului, are o valoare istorică deosebită, are valoare pentru cultura românească, pentru spiritualitatea românească ortodoxă. De aceea, aici se vor organiza conferințe, activități culturale, s-au amenajat trei cabine pentru traducători, în rest, Palatul întreg, fiecare sală din Palat a primit un nume: la primul nivel sunt nume de voievozi, la nivelul II sunt nume de Ierarhi, adică de Episcopi care au păstorit în Maramureș, și la nivelul trei sunt nume de oameni de cultură.

Fiecare sală va avea o destinație, vor fi săli de expoziție, va găzdui muzeu, care va primi numele Regelui Carol al doilea, în timpul căruia s-a dat această clădire drept sediu Episcopiei Maramureșului, și toate activitățile care se vor desfășura aici, în parteneriat cu Primăria, legat și de Memorialul Victimelor Comunismului, și de Muzeul Satului, vor forma un circuit, care va aduce municipiului Sighet și județului Maramureș un plus de vizibilitate culturală și va pune în valoare identitatea noastră națională și, de ce nu, identitatea noastră creștină românească, creștină și ortodoxă strămoșească”.

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Ing. Mircea Lețiu,
managerul antreprenoriatului general:

„Mulțumim Bunului Dumnezeu că am reușit să finalizăm această lucrare de o complexitate deosebită. Au fost lucrări complexe, începută în toamna anului 2018, în octombrie, și au fost finalizate în decursul anului 2021, spre sfârșitul lunii februarie. Au fost lucrări care au constat în reabilitarea învelitorii, șarpantei, a asterelei, s-a schimbat în întregime învelitoarea din tablă prepatinată. Apoi au fost reabilitări exterioare ale fațadelor. Am avut surpriza de a întâmpina, chiar la fațada principală, lucrări de reabilitare a pietrei, piatră care era acoperită cu tencuială, nu se știa la început și nici la partea de priectare nu se știa că va fi această piatră care a trebuit restaurată. De asemenea, au fost descoperite, în partea interioară, în sala mare, în sala de festivități, picturi, care datau din perioada când era Palat Episcopal, în perioada interbelică. Aceste picturi erau acoperite cu un strat de vopsea, ultima dată vopsea lavabilă, aveau și alte straturi din perioada comunistă. S-a făcut un proiect de restaurare a picturilor, s-a redat în întregime partea Palatului, s-au realizat mozaicurile cu Deisis și Maica Domnului, s-au făcut vitralii pe partea de la etajul I și etajul II, s-au restaurat în întregime balustrăzile de la casa scârilor, s-au înlocuit toate tâmplăriile care erau într-o stare avansată de degradare, s-au înlocuit toate instalațiile de încălzire, instalațiile electrice, instalațiile de curenți slabi, s-a făcut alimentarea din nou cu apă, canalizarea”.

Pr. Bogdănel Gavra,
manager de proiect:

„Astăzi este o zi istorică pentru Episcopia Maramureșului și Sătmarului, după șase ani de când am așternut primul cuvânt în cererea de finanțare pentru acest proiect. Suntem în faza de recepție la terminarea lucrărilor, un obiectiv care va fi emblematic pentru întreaga Patriarhie. După Palatul Patriarhal, cred că este cel mai important obiectiv cultural reabilitat în ultimii ani în Patriarhie, astfel încât municipalitatea, cetățenii din Sighetu Marmației, din județul Maramureș vor beneficia de un astfel de edificiu pentru activități cultural-pastorale, sociale și religioase. Proiectul mai are o etapă de patru luni, se va finaliza în 31 iulie, bineînțeles, recepția finală, inaugurală, de sfințire a acestui obiectiv, ce va avea loc în 10 iulie a.c.. Mai avem de realizat partea de digitizare a obiectivului, dar care se va realiza abia după ce exponatele vor fi montate în toate încăperile și după ce tot ce înseamnă publicitate pentru acest obiectiv se va încheia. Mulțumesc tuturor celor care au fost alături de noi în realizarea acestui important obiectiv cultural. Deja ne gândim la alte obiective culturale din arealul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, care să intre în reabilitare pe noi viitoare axe de finanțare și să redăm obiective istorice, culturale comunităților acolo unde ele se află într-o stare de degradare avansată”.

**Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională
prin Programul Operațional Regional 2014-2020**

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Onița-Ivașcu Maria-Daniela, viceprimar Sighetu Marmăției:

„Este, cu siguranță, un moment de referință pentru municipalitatea noastră, pentru Sighetu Marmăției. În urmă cu puțini ani, iată că a fost restabilit un adevăr istoric prin redarea acestui impresionant Palat, în documente, Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor și iată că de la acea dată, printr-un concurs de împrejurări, printr-o bună colaborare și cu bună implicare a tuturor factorilor politici umani s-a reușit astăzi această monumentală lucrare, care poate fi considerată un reper, atât pentru municipiul nostru, cât și pentru întreaga noastră zonă a Ardealului, pentru că trăim într-o societate în care nu mai avem repere morale și profesionale și iată că această lucrare poate să fie un exemplu de bună practică, prin care adevărul istoric este

redat comunității, iar aici vom avea parte de un adevărat fenomen cultural-istoric și, nu în ultimul rând, religios, care nu poate să fie decât un semn de bun augur pentru noi, ca și comunitate, pentru cei care vor accesa această locație, în care se vor întâmpla evenimente cultural-istorice de înaltă ținută. Această clădire ascunde între zidurile sale extrem de multă istorie, extrem de multă suferință. Este un lucru îmbucurător pentru întreaga comunitate. Din partea mea toată admirația, tot respectul. Felicitări tuturor celor implicați în realizarea acestei lucrări monumentale și Dumnezeu să ajute în așa fel încât să ne bucurăm cu toții cei de astăzi, generațiile viitoare de ceea ce va putea oferi după restaurare acest Palat Cultural”.

Arhitectul Guttman Szabolcsi, șef proiect complex, atestat de Ministerul Culturii:

„De fiecare dată când avem o recepție ne uităm în oglinda retrovizoare, de unde am putut pleca și ce echipă ne-a stat la dispoziție, ca să justifice, în final, o reușită sau invers. Eu cred că, de data aceasta, în Sighetu Marmăției, avem un exemplu de urmat, cel puțin în sensul păstrării ce se mai poate păstra dintr-o clădire care a pierdut destul de mult datorită unui secol zbuciumat. De multe ori am asistat la schimbări radicale a finisajelor, iar în acest caz sărăcia perioadei socialiste a făcut să păstreze încă ceea ce a fost original. De exemplu, tot ceea ce înseamnă pardoseală din mozaic turnat sau din elemente prefabricate. Am primit înțelegere și am putut promova chiar elementele care încă sunt bune ca să fie păstrate, restul să

se completeze cu elemente care s-au făcut după modelul regăsit și să devină, totuși, un câmp unitar. Am găsit o fațadă fastuoasă, cu tâmplării originale și s-a putut, pe baza modelelor respective, să se refacă atât tâmplăriile de pe fațade, cât și ușile interioare. Spun aceasta, deoarece, dacă și o clădire modestă dacă are o tâmplărie istorică, un model istoric, deja are o cravată pusă pe ea. Asistăm în foarte multe situații astăzi în România când se aruncă aceste modele în lăzile de gunoi și ne trezim cu PVC-uri, care au reclamă mai bună, sunt ușor mai ieftine și, de fapt, sărăcim ceea ce, de fapt, este mediul nostru construit mai valoros. Putem spune că aici și acest lucru a fost posibil să fie păstrat, ca, după aceea, în spațialitatea inter

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

iorului să reușim să desfacem toți pereții parazitari. Am aflat puține culori, dar, cu echipa care a făcut, până la urmă, un proiect de pictură interioară, surpriza a fost în sala de spectacole, în care s-a găsit inclusiv pictură nu numai decorativă, ci și din perioada când a funcționat ca și capelă, deci Sfinți și de o manieră care, după restaurare, vedem că reface cumva atmosfera sălii mari, care devine una fastuoasă. Deci, sunt mai multe layere, care, spunem noi, arată istoria locului și care, de foarte multe ori dispar datorită unor intervenții radicale: retencuim fără să ne uităm la aceste straturi sau efectiv găsim culori care nu au ce căuta într-o astfel de clădire istorică. Prin ce s-a făcut, clădirea ajunge un reper de restaurare și asta este important astăzi în țară, fiindcă, din

păcate, din bugetul național avem prea puține exemple de acest gen. Eu întotdeauna spun că banii europeni ar trebui să fie frișca de pe tort. Din păcate, torul lipsește, dar de data aceasta vedem că această „frișcă” poate să aibă reverberații, mai ales într-un oraș care are foarte multe valori construite din aceeași perioadă, are un centru nemaipomenit, care așteaptă finanțări consistente, dar, paralel cu finanțări, o echipă care, probabil, ar trebui să pregătească și să urmărească punerea în valoare a acestor clădiri. În momentul în care discutăm, la plural, avem șansa să avem și un oraș reabilitat. Să sperăm că acest prim sâmbure, în acest sens, aduce, într-un fel, perspectiva și optimismul pentru aceste reabilitări și la nivel local”.

Mai notăm că în construirea Palatului Cultural din Sighetu Marmației s-a folosit, pentru prima dată în oraș și pe o zonă mai largă, beton armat. Era la început de secol XX. Cert este că avem în acest moment, o clădire valoroasă, rezultată după o restaurare model, făcută de profesioniști de înaltă clasă, încă din faza de proiectare, urmată, apoi, de o execuție de înalt nivel și precizie. Ce a rezultat va putea fi observat de publicul larg doar după punerea Palatului în circuitul public, după 31 iulie anul acesta.

Andrei Fărcaș, redactor la revista „Graiul Bisericii Noastre”

Date de contact: Manager Gavra Bogdănel Viorel
Telefon 0262 214 614, Fax 0262 212 546
Email: episcopiamaramures@yahoo.com

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020

www.inforegio.ro | facebook.com/inforegio.ro

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.